

Календар знаменних і пам'ятних дат

Жовтень

1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку (*International Day of Older Persons*)

Проголошено цей Міжнародний день на 50 сесії Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/45/106) у 1990 році. Ініціативу святкування його підтримав увесь світ, зокрема й Україна, з 1991 року.

Особами похилого віку, за міжнародною класифікацією, вважають тих, хто досяг 65 років, довгожителлями – більше 90 років, супердовгожителлями – більше 110 років. У світі є декілька місць, де компактно проживають багато довгожителів. Такі місця називають «блакитними зонами»: Префектура Окінава (Японія), острів Сардинія (Італія), острів Ікарія (Греція), півострів Нікоя (Коста-Рика), місто Лома-Лінда (штат Каліфорнія, США).

Це свято, коли вітають усіх, хто своєю мудрістю та життєвим досвідом надихає сучасників. **Мета проведення** – зосередити увагу на вирішенні проблем літнього покоління.

День ветерана

Відповідно до Указу Президента України (від 24.09.2004 № 1135/2004) **1 жовтня в Україні відзначають також День ветерана**. У цей день висловлюють подяку як ветеранам Другої світової війни, так і воїнам, які боронять незалежність держави в умовах повномасштабної російської агресії.

1 жовтня – Всесвітній день какао та шоколаду

Подію започатковано у 2010 році Французькою академією шоколаду в Мілані. Відзначається щорічно 1 жовтня. До Європи какао-боби потрапили в XVI столітті, після відкриття Америки Христофором Колумбом, і поступово смаколик поширився континентом. **Мета проведення цього Всесвітнього дня** – оцінити працю дрібних плантаторів із країн-виробників какао, зміцнити зв'язки та синергію між усіма зацікавленими сторонами індустрії какао, підвищити обізнаність споживачів про походження та умови виробництва шоколаду.

1 жовтня – Міжнародний день музики (*International Music Day*)

Рішення про проведення Міжнародного дня музики було прийнято на 15-й Генеральній асамблеї Міжнародної музичної ради (ІМС) при ЮНЕСКО 1973 року в Лозанні. **Мета свята** – поширення музичного мистецтва в суспільстві; реалізація властивих ЮНЕСКО ідеалів миру та дружби між народами, розвитку культур, обміну досвідом і взаємного шанобливого ставлення до естетичних цінностей один одного. Цьому Дню присвячують різні музичні заходи: концерти; творчі зустрічі з композиторами, виконавцями, музикознавцями; виставки музичних інструментів, творів мистецтва та фотографій, пов'язаних із музикою.

1 жовтня – День захисників і захисниць України

Свято День захисників і захисниць України відзначається 1 жовтня водночас зі святами Покрови Пресвятої Богородиці, Днем Українського козацтва та Днем Української Повстанської Армії (встановлено згідно з Указом Президента України від 14.10.2014 № 806/2014 як «День захисника України»).

Мета проведення – вшанування мужності та героїзму захисників незалежності й територіальної цілісності України під час російської агресії, військових традицій і звичаїв Українського народу від часів козащини до років визвольного руху у двадцятому столітті та сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві.

Із 2014 до 2022 року офіційною датою цього свята було 14 жовтня. У 2021 році свято перейменовано на «День захисників і захисниць України» для встановлення статевої рівності, а після переходу українських церков на григоріанський календар дата Покрови Пресвятої Богородиці також змістилася на 1 жовтня. Тому, згідно з Указом Президента України № 455/2023 від 28 липня 2023 року, День захисників і захисниць України тепер відзначається 1 жовтня.

1 жовтня – День Українського козацтва **(міжнародна назва – *Day of the Ukrainian Cossacks*)**

Це свято відзначалося в Україні 14 жовтня згідно з Указом Президента України від 07.08.1999 № 966/99, щоб підкреслити величезну роль козацтва в історії українського народу. Але з 2023 року, згідно з Указом Президента України № 455/2023 від 28 липня 2023 року, День Українського козацтва відзначається тепер 1 жовтня. **Мета цього щорічного свята** – вшанування величі та слави українського козацтва, його внеску в розвиток Української держави, боротьби за її свободу та незалежність. Це також свято Покрови Пресвятої Богородиці, яка є покровителькою козаків.

2 жовтня – Міжнародний день ненасильства **(*International Day of Non-Violence*)**

Генеральна Асамблея ООН проголосила рішення про це щорічне свято у 2007 році (A/RES/61/271), бо саме 2 жовтня 1869 року народився індійський політичний діяч Махатма Ганді, який присвятив усе своє життя боротьбі з насильством і став героєм країни, а також основоположником ненасильства у глобальному вимірі. **Головна мета** – пропагувати ненасильство, зокрема шляхом утвердження культури миру та суспільно-роз'яснювальної роботи. Ненасильницькі дії, які можуть застосовувати громадяни для захисту своїх прав: пікетування, марші, відмова від співробітництва, блокування приміщень тощо. Тому цей Міжнародний день закликає захищати людей від посягань на їхні непорушні права й покликаний нагадати, що суперечки та проблеми завжди можна вирішити мирним шляхом.

2 жовтня – Міжнародний день соціального педагога **(*International Social Pedagogy Day*)**

Офіційно цей день засновано у 2009 році на XVII Міжнародній конференції соціальних педагогів у Копенгагені.

Соціальні педагоги постійно співпрацюють із психологами. У закладах освіти України ці спеціалісти разом є психологічною службою освіти. **Головні завдання соціального педагога** – профілактична, роз'яснювальна, корекційна робота; забезпечення здоров'я дітей, які навчаються в закладі, зокрема фізичного, психічного, соціального. **Сьогодні не менш важлива роль соціального педагога в роботі з вимушеними переселенцями та їхніми сім'ями.** Вона передбачає допомогу переселенцям у набутті навичок поведінки в новому соціальному середовищі з метою поліпшення якості їх життя.

У Міжнародний день соціального педагога проводяться тематичні заходи, під час яких обговорюють питання у сфері соціальної педагогіки та шляхи їх вирішення.

3 жовтня – 145 років від дня народження Володимира Вікторовича Дорошенка (1879–1963), українського літературознавця, журналіста, бібліографа, перекладача, громадського та політичного діяча

Володимир Дорошенко відомий як один із засновників і член президії «Союзу визволення України», директор бібліотеки Наукового товариства імені Шевченка (Львів), управитель канцелярії секретаря УАН А. Кримського, співробітник Українського наукового інституту в Берліні та у Варшаві, почесний доктор Українського історико-філологічного товариства у Празі, історик літератури, літературний критик. *Саме зусиллями Дорошенка бібліографічна комісія НТШ у Львові здійснила першу спробу організації української бібліографії та видала друком 8 томів «Матеріали до української бібліографії».* Також він є автором праць із шевченкознавства, історії української літератури XIX–XX ст., книгознавства, історії НТШ й товариства «Просвіта», українських перекладів творів М. Гоголя, Й. В. Гете, укладачем бібліографічних покажчиків творчості Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка.

4 жовтня – Всесвітній день захисту тварин (*World Animal Day*)

Ідея цього Міжнародного дня вперше була проголошена в 1925 році німецьким письменником і зоозахисником Генріхом Циммерманом. А в 1931 році міжнародний конгрес прихильників руху захисту прав тварин, який проходив у Флоренції (Італія), одногосно ухвалив пропозицію оголосити 4 жовтня Всесвітнім днем тварин. **Мета проведення – звернути увагу суспільства на права тварин, умови їх утримання, захист фауни.** Загрози життю тварин є різними: люди руйнують місця їх проживання, зловживають природними ресурсами, займаються браконьєрством і незаконною торгівлею, що призводить до зникнення цілих видів.

Тиждень захисту тварин проводять щорічно протягом першого повного тижня жовтня, отже, у 2024 році тематичні заходи організовуються 7 – 13 жовтня. Комітет IVSA (SCAW) – засновник свята – допомагає охочим організаторам навчити людей любити тварин, ставитися до них із повагою, піклуватися про них, адже зберігаючи їх, ми робимо внесок у збереження самого людства. В Україні День захисту тварин святкується з 2000 року. Постійний їх захист передбачає стаття 51 Закону України «Про тваринний світ».

Цей день в умовах збройної агресії росії в Україні акцентує увагу всіх держав на важливості створення мирного світу, у якому всі живі істоти можуть жити без страху та насильства.

4 – 8 жовтня – Всесвітній тиждень космосу (*World Space Week*)

Всесвітній тиждень космосу (4 – 10 жовтня) є найбільшим щорічним заходом, присвяченим питанням вивчення космічного простору. Проголошено його 11 лютого 2000 року Генеральною Асамблеєю ООН (Резолюція A/RES/54/68). **Мета цього святкового тижня** – висвітлити внесок космічної науки в розвиток нашої цивілізації та покращення якості життя; популяризувати астрономію, а також інші галузі знань, пов'язані з космосом. Саме 4 жовтня 1957 року був запущений перший в історії людства штучний супутник Землі «Супутник-1», який відкрив шлях до дослідження космічного простору. Керівником проєкту був українець Сергій Корольов. А 10 жовтня 1967 року підписано «Угоду про принципи, що визначають діяльність держав у дослідженні та мирному використанні космосу, включаючи Місяць та інші небесні тіла».

4 жовтня – Всесвітній день усмішки (*World Smile Day*)

Всесвітній день усмішки відзначається щорічно *першої п'ятниці жовтня*. З'явилося це свято в 1999 році. Виникненню його сприяв невідомий американський художник Харві Белл, який у 1963 році створив популярний зараз символ щастя – «смайлик». День усмішки завжди випадає на п'ятницю – день тижня, який сприяє усмішкам, адже попереду два вихідних. Оскільки жовтень у багатьох є початком сезонної депресії, то День усмішки може цю депресію прогнати.

А також усміхнена людина виглядає молодшою, довше живе, а щира усмішка часто допомагає вирішити складні конфліктні ситуації. Тому девізом свята є фраза «Зроби добру справу. Допоможи хоча б одній людині усміхнутися».

5 жовтня – Всесвітній день учителя (*World Teachers Day*)

Саме цього дня в 1966 році в Парижі відбулася Спеціальна міжурядова конференція, на якій розглядалися питання щодо статусу вчителів і було прийнято важливий документ із переліком постанов про підвищення статусу педагогів в інтересах якісної освіти – **«Рекомендації щодо статусу вчителів» (*Recommendation concerning the Status of Teachers*)**.

Уперше Всесвітній день учителя відзначався 5 жовтня 1994 року. Він зарахований до системи міжнародних днів Організації Об'єднаних Націй. Цей день дає можливість замислитися над трансформаційною силою освітян, викликами, з якими вони стикаються, і підтримкою, якої вони потребують для повного розкриття свого потенціалу.

6 жовтня – Всесвітній день охорони місць проживання (Всесвітній день охорони оселищ, *World Habitat Day*)

Це свято має велике екологічне значення. *Мета його* – нагадати про необхідність захисту не тільки флори й фауни, а насамперед середовища їх існування. Цей день був започаткований у 1979 році в рамках Конвенції про охорону дикої фауни і флори та природних місць існування в Європі (Бернської конвенції), у якій вміщено положення про збереження місць проживання, охорону флори та фауни, про методи полювання, зняття лова, які підлягають забороні. Ця Конвенція стала міжнародною угодою про охорону місць проживання.

6 жовтня – День територіальної оборони України

Відзначається щороку *Першої неділі жовтня* згідно з Указом Президента України від 30.10.2020 № 417/2020. Ця подія була започаткована, щоб підкреслити важливість забезпечення національної обороноздатності та територіальної цілісності країни. Переможне завершення війни з РФ та збереження територіальної цілісності України є одними з найважливіших пріоритетів державної політики.

6 жовтня – День працівників освіти / День учителя України (міжнародна назва – *Day of the Teacher of Ukraine*)

Першої неділі жовтня в незалежній Україні день освітянина офіційно почали відзначати в 1994 році згідно з Указом Президента України «Про День працівників освіти» від 11 вересня № 513/94. Сьогодні в Україні майже 860 тисяч педагогів, вихователів, майстрів виробничого навчання, науково-педагогічних працівників, які навчають і виховують понад мільйон дошкільнят, більше п'яти мільйонів школярів, викладають майбутню спеціальність майже трьом мільйонам студентів країни. Тому це особливе свято присвячене всім працівникам освіти, які навіть у найскладніших умовах продовжують виконувати свою надважливу справу. *Мета проведення* – вшанувати внесок учителів, викладачів і вихователів у розвиток освіти й науки, у формування особистості молодого покоління.

7 жовтня – Міжнародний день лікаря (*International Day of the Doctor*)

За ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я *першого понеділка жовтня* відзначають Міжнародний день лікаря. *Цей день солідарності й активних дій лікарів усього світу покликаний* підкреслити неоціненний внесок працівників охорони здоров'я в благополуччя та процвітання кожної країни.

У 1971 році була створена міжнародна медична гуманітарна організація «*Лікарі без кордонів*» (*Medecins Sans Frontieres*), *MSF*. Серед засновників: Міжнародний Червоний Хрест, Мальтійський орден, ЮНІСЕФ. Щорічно до 700 медичних працівників надають свою допомогу в гарячих точках світу, об'єднуючись заради порятунку людських життів.

9 жовтня – 120 років від дня народження Миколи Платоновича Бажана

(1904 – 1983), українського письменника, академіка Академії наук України, заслуженого діяча науки України, літературознавця

Микола Бажан – відомий поет, перекладач, публіцист, сценарист, державний та громадський діяч, культуролог, голова урядових комісій з охорони пам'яток історії та культури України, головний редактор Української енциклопедії (з 1958 року до кінця життя). **У 1932 – 1934 роках завідував літературною частиною Харківського театру опери та балету.** 1953 – 1959 роки – голова Спілки письменників України, у **1960 – 1972 як віцепрезидент Європейської співдружності письменників**, обраний від країн Східної Європи, робить усе можливе для наведення мостів дружби між Заходом і Сходом.

Автор багатожанрових творів: збірок поезій «Будівлі», «Київські етюди», «Карби», поем «Мати», «Батьки й сини», «Данило Галицький», «Політ крізь бурю»; літературно-критичних і публіцистичних статей, есе, мемуарних нарисів, перекладів. За участь у підготовці «Історії українського мистецтва» Миколі Бажану присуджено Державну премію України (1971).

10 жовтня – Всесвітній день інклюзивності (World Inclusion Day)

Відзначається щорічно з 2020 року за ініціативи організації The Garden Foundation. **Мета** – підкреслити єдність різних людей, довести, що кожна людина має відчувати, що її цінують, поважають і залучають до життя суспільства.

10 жовтня – Всесвітній день психічного (ментального) здоров'я (World Mental Health Day)

Цей Всесвітній день покликаний звернути увагу на проблеми, пов'язані з психічним станом людини, обізнаністю про профілактику ментальних розладів, способи турботи про ментальне здоров'я та для підтримки людей з подібними захворюваннями. Уперше з'явився в 1992 році й відзначається щороку за підтримки Всесвітньої Федерації психічного здоров'я. **Основна мета** – скоротити поширеність захворювань, пов'язаних із психічними розладами: депресивні стани, фобії, розлади особистості, посттравматичний синдром, алкогольна та наркотична залежності, шизофренія, недоумкуватість, порушення свідомості тощо.

10 жовтня – 135 років від дня народження Михайла Панасовича Драй-Хмари (1889 – 1939), українського поета, учасника літературного угруповання неокласиків

Михайло Драй-Хмара – відомий літературознавець, педагог, професор славістики Кам'янець-Подільського університету, професор кафедри українознавства Київського медичного інституту, співробітник Науково-дослідного інституту мовознавства Всеукраїнської академії наук. Спільно з академіком А. Кримським він редагував збірник Комісії для дослідження історії української наукової мови. У 1923 – 1929 роках активно займається науковою,

педагогічною та літературною діяльністю. У 1922 році їде до Харкова, який на той час був центром літературного життя, щоб установити контакти зі столичними письменниками та видавництвами. Починаючи з цього року, систематично виступає з віршами й перекладами в літературних журналах, що виходили в Харкові й Києві. Більшість цих віршів увійшли до першої та єдиної опублікованої збірки поезій Драй-Хмари «Проростень» (1926 р.). Також він є автором поеми «Поворот», монографії «Леся Українка. Життя й творчість», наукових праць, перекладів українською мовою творів зарубіжних письменників.

Він міг би зробити ще багато, але в ті буремні роки Україна втратила одного з найяскравіших діячів, який загинув на Колимі. Реабілітований був лише через 50 років.

10 жовтня – 115 років від дня народження Рене Заззо (1909 – 1996), французького психолога

Рене Заззо відомий як прогресивний французький психолог, голова паризької школи генетичної психології (представник школи А. Валлона), професор, викладач Інституту психології Сорбонни, дослідник проблем розвитку близнят. Автор наукових праць «Психічний розвиток дитини і вплив середовища», «Стадії психічного розвитку дитини» тощо.

11 жовтня – Міжнародний день дівчаток (*International Day of the Girl Child*)

Це свято проголошено резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (від 19.12.2011 A/RES/66/170) з метою привернення уваги до дискримінації дівчат у різних країнах, підвищення обізнаності про нерівність і насильства, з якими вони стикаються. Ініціатива проведення такого дня з'явилася в рамках просвітницької кампанії «Тому що я дівчинка».

12 жовтня – Європейський день донорства та трансплантації органів

Запроваджено цей Європейський день Радою Європи в 1996 році. Відзначається щорічно *другої суботи жовтня*. Це день пошани тим, хто готовий поділитися своєю кров'ю, органами чи тканинами заради порятунку інших людей.

13 жовтня – День професійних спілок України

Другої неділі жовтня відзначають День професійних спілок України. **Мета свята** – визнання важливої ролі профспілкових організацій у захисті та обстоюванні прав робітників установ, підприємств і організацій.

Ідея свята виникла у 2017 році. Відповідно до «Нарисів історії профспілкового руху в Західній Україні 1817 – 1939 рр.», перша профспілкова організація виникла восени 1817 року – «Товариство взаємної допомоги членів друкарської справи». Сформована вона була в приватній друкарні поліграфіста австро-німецького походження Корнелія Піллера.

На Міжнародній науково-практичній конференції з нагоди 200-річчя від дня створення першої профспілкової організації в українських землях була

висунута ідея відзначати «День професійних спілок України» щорічно, у другу неділю жовтня.

13 жовтня – День художника України

(міжнародна назва – Day of the Artist of Ukraine)

Щорічно *другої неділі жовтня* митці України святкують День художника, згідно з Указом Президента (від 09.10.1998, № 1132/98). **Мета – визнання значення художників у культурному розвитку України.**

Вишуканий живопис, віртуозна графіка, майстерна пластика – невід’ємна частина національної культури, джерело духовного розвитку та задоволення естетичних потреб українського суспільства. Творчі досягнення художників свідчать про потужний потенціал народу, сприяють створенню позитивного іміджу України у світі.

Найвідоміші українські художники: Катерина Білокур, Микола Пимоненко, Каземир Малевич, Нікіта Кадан, Анатолій Криволап, Іван Марчук, Борис Михайлов, Оксана Мась, Олександр Ройтбурд, Олег Тістол, Ілля Чічкан та інші.

15 жовтня – Міжнародний день сільських жінок

(International Day of Rural Women)

Проголошений Міжнародний день сільських жінок Генеральною Асамблеєю Організації Об’єднаних Націй 18 грудня 2007 року (A/RES/62/136). Ідея його святкування вперше була озвучена в 1995 році на IV Жіночій конференції ООН у Пекіні. **Свято покликане підкреслити багатогранне значення жінок із сільської місцевості в суспільстві.** Згідно з даними ООН, понад 25% населення планети складають сільські жінки, які виробляють більше половини обсягу всього світового продовольства, забезпечують мешканців власної держави та зарубіжних країн корисними продуктами харчування. Водночас через гендерну нерівність саме жінки складають більшу частку серед бідного населення планети.

Нелегку працю жінок відзначили і в Україні. У 2001 році була заснована Всеукраїнська суспільна організація «Спілка сільських жінок України».

15 жовтня – 180 років від дня народження Фрідріха Вільгельма Ніцше (1844 – 1900), німецького філософа

Фрідріх Ніцше, німецький мислитель, композитор, поет, професор класичної філології Базельського університету (Швейцарія), представник ірраціоналізму та волонтаризму, один із засновників «філософії життя», входить у когорту славетних європейських філософів. Його праці вплинули на розвиток філософської, етичної та літературно-художньої думки ХХ століття. Відомі його твори: «Народження трагедії», «По той бік добра і зла», «Так казав Заратустра. Книга для всіх і ні для кого», «Антихрист», «Сутінки Богів», «Людське, занадто людське: книга для вільних умів» тощо.

16 жовтня – Всесвітній день здорового харчування або

Всесвітній день продовольства (*World Food Day*)

Це свято відзначають щорічно у 50-ти країнах світу. **Мета** – залучення уваги громадськості до проблем харчування в сучасному суспільстві, що є одним із найбільш важливих аспектів здорового способу життя. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 80 відсотків усіх захворювань певною мірою пов'язані з їжею, а 40 відсотків із них – безпосередньо з харчуванням людини.

16 жовтня – Всесвітній день хліба (*World Bread Day*)

Свято було засноване у 2006 році за ініціативи Міжнародного союзу пекарів і пекарів-кондитерів. Присвячене двом важливим заходам: у 1945 р. ООН створила Продовольчу та сільськогосподарську організацію (ФАО), а з 1979 р. відзначається Всесвітній день продовольства. ФАО займається вирішенням проблем голоду та розвитком світового сільського господарства.

17 жовтня – Всесвітній День донорства та трансплантації органів

З 2005 року ВООЗ проголосила цей день, **мета** якого – надати людям ще більше інформації про важливість донорства, а інколи й про життєву необхідність, бо щодня люди помирають через те, що їм не змогли вчасно пересадити органи, тоді як можна було б їх урятувати.

Одна людина може врятувати вісім життів і поліпшити 75 інших завдяки донорству органів, крові та тканин.

17 жовтня – Міжнародний день боротьби за ліквідацію злиднів (*International Day for the Eradication of Poverty*)

Цей день проголошено Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй (Резолюція від 22.12.1992. А/RES/47/196). Відзначається щорічно 17 жовтня. **Мета** – акцентувати увагу міжнародної спільноти на соціально незахищені верстви населення нашої планети й нагадати про те, що злидні – це порушення права людини на гідне життя, тому з бідністю потрібно боротися. Усі держави в цей день мають пропагувати заходи з ліквідації злиднів і бідності.

18 жовтня – Європейський день боротьби з торгівлею людьми

Щорічно в Україні 18 жовтня відзначають цей Європейський день, започаткований у 2007 році Європейським парламентом. **Метою визначено:** звернути увагу суспільства на проблему торгівлі людьми, на постраждалих від цієї жакливої, аморальної та незаконної діяльності.

18 жовтня – Міжнародний день жіночого щастя (*International Womens Day of Happiness*)

Це міжнародне свято, починаючи з 2017 року, відзначають щороку тричі – 18 жовтня, 21 лютого, 11 червня. **Мета** – **підвищити в усьому світі рівень жіночої обізнаності щодо депресії та способів її подолання.** Вважається, що жінки вдвічі частіше, ніж чоловіки, страждають від депресивних станів. Жіноча депресія погіршує не лише життя жінки, але й життя її сім'ї, руйнує стосунки та

кар'єру, негативно впливає на працездатність, а як наслідок – навіть на економіку країни в цілому.

19 жовтня – 170 років від дня народження Сергія Івановича Васильківського (1854 – 1917), українського живописця, уродженця м. Ізюм

Сергій Васильківський – живописець козацького роду, відомий пейзажист, баталіст. Типовий сюжет його картин – озброєний козак-вершник у степу або група козаків на сторожі, у кінному поході чи на відпочинку («Козачий пікет» 1888; «Сторожа Запорозьких Вольностей» («Козаки в степу») 1890; «На варті» 1890; «Козак в степу. Тривожні ознаки» 1905); пейзажні етюди, у яких художник передавав мальовничість української природи («Весна в Україні» 1883; «Влітку» 1883, «Кам'яна балка» 1883, «На околиці» 1883, «На Дінці» 1885); акварельні зображення історичних діячів: Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Василя Кочубея, Петра Могилы, Тараса Шевченка та інших. У 1900 році разом із Олександром Самокишем ілюстрував альбом «Із української старовини» з текстами Дмитра Яворницького.

Видатний художник написав майже 3000 робіт, а в останні дні життя понад 1300 з них заповів Музею Слобідської України (більшість їх загинула чи була вивезена з України в роки Другої світової війни). Мріяв про національний художній музей у Харкові, залишив для цього значну суму грошей.

19 жовтня – 135 років від дня народження Ольги Дмитрівни Багалій-Татарінової (1889 (1890?) – 1942), українського історика, бібліографа

Ольга Багалій-Татарінова – донька академіка Дмитра Багалія, його секретар і помічниця, відома як архівіст, бібліотекознавець, бібліотекар Харківської бібліотеки імені В. Г. Короленка, завідувач кабінету історії України Харківського інституту народної освіти, науковий співробітник Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури (з 1930 р. – Науково-дослідний інститут історії української культури імені академіка Д. Багалія), архівіст Харківського історичного архіву.

Також вона є автором низки наукових праць: «Архівна справа», «Нариси з історії військових поселень на Україні», «Матеріали до історії декабристського руху в Україні», «Матеріали до історії польського повстання на Правобережній Україні 1863 року» та інших.

22 жовтня – Всесвітній день людей з вадами мовлення

Кожного року 22 жовтня, починаючи з 1998, у світі проводять цей день за ініціативою фахівців із дослідження патологій мови з Канади (CASLPA), бо від проблем із мовленням страждають і діти, і дорослі люди. Людині, обмеженій у можливості усно висловлювати свої думки, важко дається комунікація з оточуючими.

Відомо багато розладів мовлення, але одним із найпомітніших і найтяжчих вважається заїкання або логоневроз – порушення плавності, ритму й організації

мовлення. За різними даними, у світі від заїкання страждає від 1 до 5% населення. Серйозно вивчати явище логоневрозу почали лише у ХХ столітті. Причина його виникнення точно ще не встановлена. Але сучасна наука вважає, що це може бути збіг генетичних і неврологічних особливостей, а також після інфекційних хвороб і захворювань центральної нервової системи.

Сучасне лікування заїкання полягає в комплексній роботі різних спеціалістів: логопеда, невролога, психолога, фізіотерапевта. Поєднання корекційних і лікувальних методів дає позитивні результати.

24 жовтня – Всесвітній день інформації про розвиток (World Development Information Day)

Відзначається щорічно з 1972 року відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 19.12.1972, A/RES/3038 (XXVII). **Мета** – залучення уваги світової громадської думки до проблем розвитку, а також розроблення стратегії вирішення їх завдяки міжнародному співробітництву. Саме 24 жовтня 1945 року була створена ця повоєнна міжнародна організація та прийнята стратегія її розвитку. Наразі особлива увага надається інформуванню та посиленню мотивації молоді, а також використанню сучасних інформаційних технологій.

24 жовтня – Міжнародний день Організації Об'єднаних Націй (International United Nations Day)

24 жовтня 1945 року на конференції в Сан-Франциско на підставі Хартії Об'єднаних Націй представники 51 країни ратифікували договір про створення ООН, резолюція A/RES/2782 (XXVI). У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН зі сталого розвитку та прийняття Порядку денного розвитку після 2015 року, на якому було затверджено нові орієнтири розвитку. **Офіційна мета Організації – підтримання міжнародного миру та безпеки.**

24 жовтня – Міжнародний день дій на захист клімату (International Day of Climate Action)

З 2009 року весь прогресивний світ щорічно відзначає День дій на захист клімату, оскільки однією з основних проблем на планеті є підвищення рівня парникових газів у повітрі, що провокує глобальне потепління, танення льодовиків на полюсах, повені, пожежі та інші природні катаклізми.

Мета проведення цього Дня – привернути увагу громадських організацій і політичних лідерів держав до проблем змін клімату, які відбуваються під впливом людської діяльності. Також засновники свята прагнуть донести ідею, що охорона довкілля є обов'язком кожної людини, незалежно від її фінансового стану, статусу, віку, національності та інших ознак.

24 – 31 жовтня – Глобальний тиждень медіа та інформаційної грамотності (Global Media and Information Literacy Week)

Мета події, започаткованої у 2012 році, – мобілізувати зацікавлені сторони в усьому світі для підвищення обізнаності й відзначення прогресу, досягнутого

на шляху до медіа та інформаційної грамотності для всіх. *Глобальний тиждень підкреслює важливість медіаграмотності в сучасну цифрову епоху*, наголошуючи на необхідності медіа- та інформаційної грамотності як ключової навички для громадян ХХІ століття.

Поширенішу інформацію до Тижня медіа та інформаційної грамотності буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у розділі «Бібліотека».

25 жовтня – Міжнародний день боротьби жінок за мир

Світове суспільство відзначає цю подію в рамках Тижня дій за роззброєння, який щорічно розпочинається з 24 жовтня.

Історія свята пов'язана з діяльністю Міжнародної демократичної федерації жінок, яка об'єднує жінок для боротьби за мир, проти військових дій, за демократію та незалежність народів, захист громадянських прав жінок і матерів. У 2000 році була прийнята Резолюція Ради Безпеки ООН «Жінки. Мир. Безпека», одним із ключових меседжів якої стало обов'язкове, постійне та цілеспрямоване включення жінок до всіх аспектів миротворчих процесів.

25 жовтня – Міжнародний день художника (*International Artist Day*)

Свято було започатковане у 2004 році, щоб підкреслити внесок художників у культурний розвиток суспільства, розповісти людству про емоції та відчуття, які можна передавати за допомогою малюнків. Святкувати цю подію запропонував відомий канадський художник Кріс Мак Клюр.

Міжнародний день художника – це можливість відкрити для себе творчість видатних митців, таких як Сальвадор Далі, Клод Моне, Вінсент Ван Гог, Пабло Пікассо та інших неперевершених творців картин.

27 жовтня – Всесвітній день аудіовізуальної спадщини (*World Day for Audiovisual Heritage*)

Свято ініційовано у 2005 році Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) на 33-й сесії Генеральної конференції для підвищення обізнаності про значення та збереження звукових і аудіовізуальних документів, що дають можливість почути голоси минулого та дізнатися про історії з життя людей і культур усього світу, зберегти культурну самобутність народів. *Мета проведення цього Всесвітнього дня* – сприяти більш глибокому розумінню унікальної ролі аудіовізуальних архівів і необхідності їх захисту та збереження як частини світового культурного надбання.

27 жовтня – День української писемності та мови

У день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця – послідовника творців слов'янської писемності Кирила і Мефодія – в Україні відзначають свято розвитку державної мови згідно з Указом Президента від 9.11.1997 № 1241/97 «Про День української писемності та мови» та Указом від 28.07.2023 № 455/2023 «Про внесення змін до деяких указів Президента України».

Саме цього дня на Українському радіо вже традиційно проводиться радіодиктант національної єдності, започаткований у 2000 році. Відтоді щороку всі охочі можуть брати участь у його написанні та не тільки з'ясувати, чи добре знають українську мову, а й продемонструвати єдність з усіма, хто любить і шанує українське слово.

Поширенішу інформацію до Дня української писемності та мови буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

28 жовтня – Міжнародний день анімації.

Відзначати цей день запропоновано французьким відділенням Міжнародної асоціації анімаційного кіно (ASIFA) у 2002 році на честь 110-річчя першої публічної вистави анімаційної технології.

Мета свята – привернути увагу до мистецтва анімації, яка є у 3D-кінотеатрах, у ЗМІ, на телебаченні, в інтернеті, у рекламі та в музичній індустрії. В анімаційному кіно застосовують різноманітні засоби, технології, вражаючі спецефекти. Ця форма мистецтва продовжує розвиватися та широко використовується для створення мультимедійних і художніх фільмів.

28 жовтня – Міжнародний день шкільних бібліотек (*International School Library Day*)

Бібліотеки шкіл мають власне свято, яке вперше було проведено в 1999 році й відзначається *щорічно кожного четвертого понеділка* жовтня. Святкують його понад чотири мільйони українських учнів майже 15 тисяч шкіл. Засновником цієї чудової події є всесвітня організація ЮНЕСКО, за ініціативою Міжнародної асоціації шкільних бібліотек.

Головна мета шкільної бібліотеки – *виховання в учнів прагнення до читання*. Але шкільна бібліотека – це ще й серйозна дослідницька робота: від уміння знайти потрібну інформацію та знайомства з науково-популярною літературою до формування досконалих навичок взаємодії з інформаційним простором.

Міжнародний день шкільних бібліотек – важлива подія, щоб привернути увагу всього суспільства до проблем роботи шкільних бібліотек в умовах воєнної агресії та дистанційної форми навчання, перетворення їх у сучасні інформаційні центри для наших дітей.

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників (1944)

Свято встановлене, відповідно до Указу Президента України (від 20.10.2009 № 836/2009), у день остаточного вигнання військ нацистської Німеччини та її союзників під час Другої світової війни за межі сучасної території України. **Головна мета заходів до цієї події** – виховання почуття патріотизму, шанобливого ставлення до пам'яті про перемогу над нацистськими загарбниками, ветеранів війни, учасників українського визвольного руху та жертв нацизму.

31 жовтня – Міжнародний день економії (*International Saving Day*)

Ідея встановлення цього Міжнародного дня економії виникла в останній день (31 жовтня) першого Інтернаціонального спеціалізованого конгресу представників ощадних кас із 29 країн, які зібралися в Мілані 27 жовтня 1988 року. Країни світу відзначають цей день, але економія не обмежується тільки заощадженнями. Вона охоплює такі поняття, як економія часу, сил, дбайливого ставлення до речей, енергетичних ресурсів, природних скарбів, корисних копалин.

31 жовтня – Всесвітній день міст (*World Cities Day*)

Офіційно проведення цього свята з 2014 року ухвалено в Резолюції Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/68/239). **Мета – залучити широкую громадськість до проблем сучасних міст, показати людству, яку роль відіграють міста у змінах клімату та в питаннях екологічної безпеки.** Чим вище рівень урбанізації, тим більш комфортним воно виявляється для проживання. Але через стрімкі процеси урбанізації зростає кількість населення міст, збільшуються потреби мешканців, попит на базові послуги, продовольчі товари тощо. Сьогодні в містах мешкає половина населення всієї планети, а до 2050 року цей показник зросте. Щоб уникнути дефіциту ресурсів і екологічних катастроф, турбуватися про розвиток міст варто вже зараз. Також у Резолюції йдеться про необхідність посилення кооперації країн у використанні можливостей та вирішенні проблем, пов'язаних із цим процесом, щоб забезпечити сталий розвиток міст у всьому світі.

31 жовтня – Міжнародний день Чорного моря (*International Black Sea Day*)

Міжнародний день Чорного моря – це можливість привернути увагу людей до екологічних проблем, що склалися в регіоні. **Головна тема цього дня – екологія чорноморського басейну та її збереження.** За даними дослідження було встановлено жахливий стан і забрудненість води сміттям, переважно пластиковими відходами, наслідками воєнних дій країни-агресора. Тому заходи в цей день включають різноманітні акції екологів і фахівців у сфері екології на захист Чорного моря.

Використані джерела:

1. Жовтень: свята та події. – Режим доступу: <https://daytoday.ua/zhovten-svyata-ta-podii/>.
2. Міжнародні дні ООН. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%9E%D0%9E%D0%9D#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE

[%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C](#)
[%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8F](#)
[D0%B4%D0%BD%D1%8F](#).

3. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024-2025 роках: Постанова Верховної Ради України від 21.12.2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245200.html

4. Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2024 рік : рек. бібліогр. покажч. / Департамент культури і туризму Харків. обл. військ. адмін. ; Харків. обл. універс. наук. б-ка. – Харків : ХОУНБ, 2023. – 88 с. – Режим доступу: <https://library.kharkov.ua/libdruk/LibKh-00000000357.pdf>.

Матеріали підготовлені:
Жеребкіною З. Г., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г. М., бібліотекарем,
Писаренко Т. І., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»